

Nr 100.

Av herr **Molin** i Dombäcksmark, om ändrad lydelse av 1 § i lagen om servitut.

Ett numera synnerligen vanligt tillvägagångssätt vid försäljning av vattenfall är, att säljarna såsom likvid för försäljningen tillförsäkra sig fri leverans av elektrisk energi för diverse husbehovsändamål, så snart vattenfallet blivit utbyggt och kraftstationen kommit i gång. Att dylika avtal komma till stånd kan från allmän synpunkt sett ej vara annat än förmånligt, då vederbörande säljare dåmedelst sörja för att även kommande släktled erhålla något av vattenkraftens värde. Tyvärr synes nu gällande lagstiftning rörande inteckning icke medgiva, att utfästelser från köparnas sida att till säljarna för all framtid leverera elektrisk energi kunna i vanlig ordning intecknas uti de fastigheter, till vars förmån vattenkraft sålts. Sålunda hava ansökningar om inteckning för ifrågavarande ändamål blivit avslagna.

Ehuru 54 § i kungl. förordningen den 16 juni 1875 angående inteckning uttryckligen stadgar: »Vad i denna förordning är stadgat angående nyttjanderätt, gälle ock i fråga om rätt till avkomst eller annan förmån, som åt någon upplåtes att utgå av fast egendom», och fri leverans av elektrisk energi ju om något måste såväl språkligt som reellt anses vara »annan förmån», hava ansökningar om inteckning för ändamålet avslagits, företrädesvis kanske därför att vid tiden för den kungl. förordningens tillkomst, man ej förutsåg, att avtal överhuvud om leverans av fri elektrisk energi någonsin skulle komma till stånd. Genom prejudikat har sålunda den juridiska uppfattningen gjort sig gällande, att inteckning för sådana ändamål skall vägras.

Genom lagen den 14 juni 1907 om servitut synes man velat så att säga legalisera de givna prejudikaten, i följd varav vid uppräknandet av de förmåner, som kunde bli föremål för inteckning, icke medtogs förmånen av leverans av elektrisk energi.

Då nu med vad tiden lider, massor av avtal komma till stånd vid försäljning av vattenkraft att säljarna tillförsäkras rättighet till elektrisk

ström, är det en angelägenhet av största vikt, att lag och författning möjliggör, att avtalen bli för framtiden säkerställda genom inteckning.

För ändamålet torde endast en obetydlig ändring av första paragrafen i lagen den 14 juni 1907 om servitut vara av nöden. Efter tagen del av »Betänkande med förslag till lag innefattande vissa bestämmelser i syfte att trygga rätt till elektrisk kraft m. m.», vilket betänkande utkom i tryck under fjolåret, befinnes, att kommitterade föreslagit antagande av en särskild lag, som avser att på betryggande sätt ordna alla rättsförhållanden på området. Vidkommande det speciella fall, varom denna motion handlar, föreslå kommitterade, att leverans av elektrisk kraft skall kunna intecknas som servitut (§ 9 i lagförslaget) utan att dock föreslå någon ändring uti lagen den 14 juni 1907 om servitut.

Då det ännu torde dröja avsevärd tid, innan kommitterades förslag blir upphöjt till lag, och betryggandet av redan ingångna avtal är en angelägenhet, som icke tål något vidare uppskov, anser jag mig nödsakad att föreslå, att riksdagen provisoriskt ordnar frågan om tryggande av avtal om leverans av elektrisk kraft på det sättet, att orden »leverans av elektrisk energi» inskjutas uti första paragrafen i lagen om servitut. Det bör kanske i detta sammanhang framhållas, att även om kommitterades lagförslag blir antaget, den lagändring jag härmed påkallar i allt fall måste ske.

På grund av det anförda yrkas,

att riksdagen för sin del ville besluta följande ändrade lydelse av 1 § i lagen den 14 juni 1907 om servitut:

§ 1.

»Lägges å fastighet besvär och last till förmån för annan fastighet eller ock för gruva såsom angående väg, vattens ledning eller uppdämning, ledning för överförande av kraft, leverans av elektrisk energi, skogsfång, mulbete, torv-, ler- eller grustäkt, utsikt eller fönster, må till säkerhet för beståndet av det servitut meddelas inteckning under de villkor och i den ordning, särskilt är stadgat.»

Stockholm den 22 januari 1916.

Emil Molin.
Dombäcksmark.